

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه - کابل

۰۶ اپریل ۲۰۱۹

"پته خزانہ"

یادم نیست نام این کتاب را برای اولین بار چه زمانی شنیدم. اما بیست و چند سال قبل وقتی "ممنون مقصودی" (قهرمان سریال د کوندی زوی) معلم پشتوی ما بود، با پته خزانہ آشنائی نسبی یافتم و طنین دکلمه زیبای آقای مقصودی هنوز در گوشم زنده است. مقصودی اشعار پشتو را بسیار حرفه‌ای و زیبا می‌خواند. شاید آن معلم مهربان و مسلط بر مضمون و

هم‌صنفی‌هایی که به زبان پشتو سخنان مردمی، آزادی‌خواهانه و غیرارتجاعی می‌گفتند باعث شدند که با زبان پشتو الفت پیدا کنم، از خواندن پشتو لذت ببرم و روزی پته خزانہ را بخرم و آن را به عنوان اثر مرجع و قابل احترام پشتو بخوانم. بحث اثبات یا رد جعلی بودن پته خزانہ مثل هر کتاب دیگری در محافل ادبی و تاریخی شاید عالمانه باشد، ولی شماتت و کمپاین فیسبوکی علیه پته خزانہ و زبان پشتو بدون شک جاهلانه است. حتی اگر روزی همه بپذیرند که مؤلف پته خزانہ عبدالحی حبیبی بوده است، نه دیوار پشتو خواهد لمید و نه تأثیری که این کتاب در تاریخ و ادبیات پشتو گذاشته است، خنثی خواهد گشت.

ادبیات و تاریخ بدون جعل و خیال‌پردازی هیچ است. نه تاریخ‌های نوشته شده تصویر واقعی و کامل گذشته‌هاست و نه ادبیات آئینه تمام‌نمای زندگی آدم‌ها. تمام کتاب‌های تاریخ و ادبیات بدون استثناء از جعل و تخیل بهره دارند. شهنامه فردوسی مگر قصه جعلیات و تخیل‌های شاعرانه نیست؟ آیا رستم و سهراب و دیگران وجود خارجی داشته‌اند؟ آیا وحی بودن انجیل قابل اثبات است؟ جعلی بودن انجیل از اهمیت/نقش آن می‌کاهد؟

پس هرکه برای اثبات جعلی بودن پته خزانہ انرژی و وقت خود را می‌گذارد، آب در هاون می‌کوبد. پته خزانہ انجیل ادبیات پشتو است، فرقی نمی‌کند چه زمان و توسط چه کسی نوشته شده باشد.

پشتو زبان شیرین شنیدنی و خواندنی است. ده‌ها میلیون انسان در منطقه ما به این زبان باهم داد و گرفت می‌کنند، عشق می‌ورزند، جنگ می‌کنند، می‌خندند، گریه می‌کنند، غزل و ترانه می‌خوانند، قصه می‌گویند و مرثیه می‌سرایند. ستون زبان پشتو گویندگان آن است نه ورق‌های باقی‌مانده از چند صد یا چند هزار سال قبل.

به امید بالندگی بیشتر پشتو که لندی‌های بی‌همتایش تاریخی‌تر از بسیار تاریخ‌های سرکاری است.

نوت : عکس بخشی از قفسه کتاب‌های پشتوی کتابخانه مرا نشان می‌دهد. آرزو می‌کنم در سال‌های آینده این بخش کتابخانه‌ام غنی‌تر شود.